

CPS

Onderwijsontwikkeling en advies

Zelfbeoordelingsinstrument

Kwaliteitscriteria ter beoordeling van
het begaafdheidsprofiel van
scholen voor Primair Onderwijs

Standaarden en indicatoren

April 2010

Greet de Boer
CPS Amersfoort

Inhoudsopgave

Inleiding	5
Het Zelfbeoordelingsinstrument	5
Doel van het Zelfbeoordelingsinstrument	6
Werkwijze	6
Zelfbeoordelingsinstrument Begaafdheidsprofiel Primair Onderwijs	9
Samenvatting	25
Tussendoelen en activiteiten	27
Plan van aanpak per schooljaar	29
Bijlage	31

Inleiding

Zowel nationaal als internationaal is de aandacht gevestigd op het herkennen en ontwikkelen van talenten. Met de huidige economische ontwikkelingen is de maatschappelijke behoefte talenten, op welk gebied dan ook, niet verloren te laten gaan groot. Hiermee is ook de aandacht voor cognitief talent, veelal geduid onder het begrip hoogbegaafdheid, nog steeds groeiende. In Nederland kennen we meerdere projecten waarin aandacht is voor het herkennen, signaleren van cognitief talent en de wijze waarop de (leer)ontwikkeling van (hoog)begaafde leerlingen kan worden gestimuleerd en begeleid. [Talentenkracht, 2006; Succescondities voor onderwijs aan hoogbegaafde leerlingen, 2007; Begaafdheidsprofielscholen in het VO(CPS, 2004), Adequate onderwijsarrangementen voor hoogbegaafde leerlingen (SLO, 2008), enzovoort].

Het signaleren en begeleiden van specifieke talenten vraagt van scholen hun beleid en onderwijs op onderdelen te evalueren op de mate waarin het aansluit bij de specifieke pedagogische en didactische behoeften van deze leerlingen en passende maatregelen te treffen om talentontwikkeling mogelijk te maken. Ook scholen voor primair onderwijs krijgen via autonomievergroting en deregulering meer ruimte hun onderwijs in te richten passend bij de visie van de school, de identiteit en het type school dat ze willen zijn. In dit kader heeft CPS *onderwijsontwikkeling en advies* in de periode 2006 - najaar 2007 een pilot op 12 scholen voor primair onderwijs uitgevoerd om te onderzoeken onder welke voorwaarden en condities zogenaamde Begaafdheidsprofielscholen in het PO een haalbare realiteit zijn. Aanleiding tot het opstarten van deze pilot was de toenemende vraag van ouders naar passend onderwijs voor hun (hoog)begaafde kind. Tevens lijkt eenzelfde ontwikkeling in het voortgezet onderwijs de vraag mede te hebben opgeroepen. En, ondanks dat meerdere scholen voor primair onderwijs aanpassingen in de vorm van verrijkingsklassen of plusklassen (binnen en bovenschools) realiseren voor (hoog)begaafde leerlingen is er onvoldoende sprake van structurele maatregelen.¹ (Boer, de G.C. & D.G. Hamstra, 2009)

Het Zelfbeoordelingsinstrument

Het Zelfbeoordelingsinstrument ter beoordeling van het Begaafdheidsprofiel van een school voor primair onderwijs is ontwikkeld in navolging van het Zelfbeoordelingsinstrument dat in het voortgezet onderwijs wordt gehanteerd ten behoeve van de kwalificatie tot Begaafdheidsprofielschool (Boer, de & Kamphof, 2005)².

Het instrument voor het primair onderwijs heeft dezelfde opzet met de domeinen: 'Organisatie en beleid', 'Onderwijs en leren', 'Zorg en begeleiding', 'Communicatie met ouders, leerlingen en omgeving', 'Profijt voor andere leerlingen' en 'Kwaliteitsverbetering en borging'. Binnen elk domein is een aantal standaarden en indicatoren beschreven die gezamenlijk de kwaliteitscriteria ter verkrijging van het Begaafdheidsprofiel vormen.

---

¹ Boer, de G.C. en D.G. Hamstra, 2009, *Eindrapport Begaafdheidsprofielscholen PO*, CPS Amersfoort

² Boer, de G.C. en G.J. Kamphof, 2005, *Werkdocument Begaafdheidsprofielscholen VO*, CPS Amersfoort

De 'fine-tuning' van het instrument voor het primair onderwijs is tot stand gekomen in samenwerking met de scholen voor primair onderwijs, die in de periode 2006 - 2009 participeerden in de, door de overheid gesubsidieerde, CPS projecten 'Pilot Begaaafdheidsprofiel scholen PO' en 'Passend onderwijs en hoogbegaafde leerlingen'.

Doel van het Zelfbeoordelingsinstrument

Het Zelfbeoordelingsinstrument (ZBI) heeft tot doel scholen te helpen bij het beoordelen van de eigen school- en onderwijssituatie met betrekking tot de afstemming van onderwijs en zorg op (specifieke) pedagogische en didactische behoeften van (hoog)begaafde leerlingen. Door per standaard bij de indicatoren aan te vinken wat de huidige *feitelijke* situatie is op de school kan duidelijk worden op welke aspecten nog verdere ontwikkeling nodig is.

Alleen scholen voor primair onderwijs die het Begaaafdheidsprofiel ambiëren zullen op termijn aan alle beschreven kwaliteitscriteria voldoen. Scholen die dit profiel niet ambiëren bepalen zelf hoever ze gaan in het realiseren van de verschillende onderdelen. En daarmee is in het bijzonder voor de laatste groep het ZBI een middel dat ondersteunend kan zijn bij het realiseren van door de school zelf gestelde doelen betreffende de afstemming van onderwijs en zorg op (hoog)begaafde leerlingen.

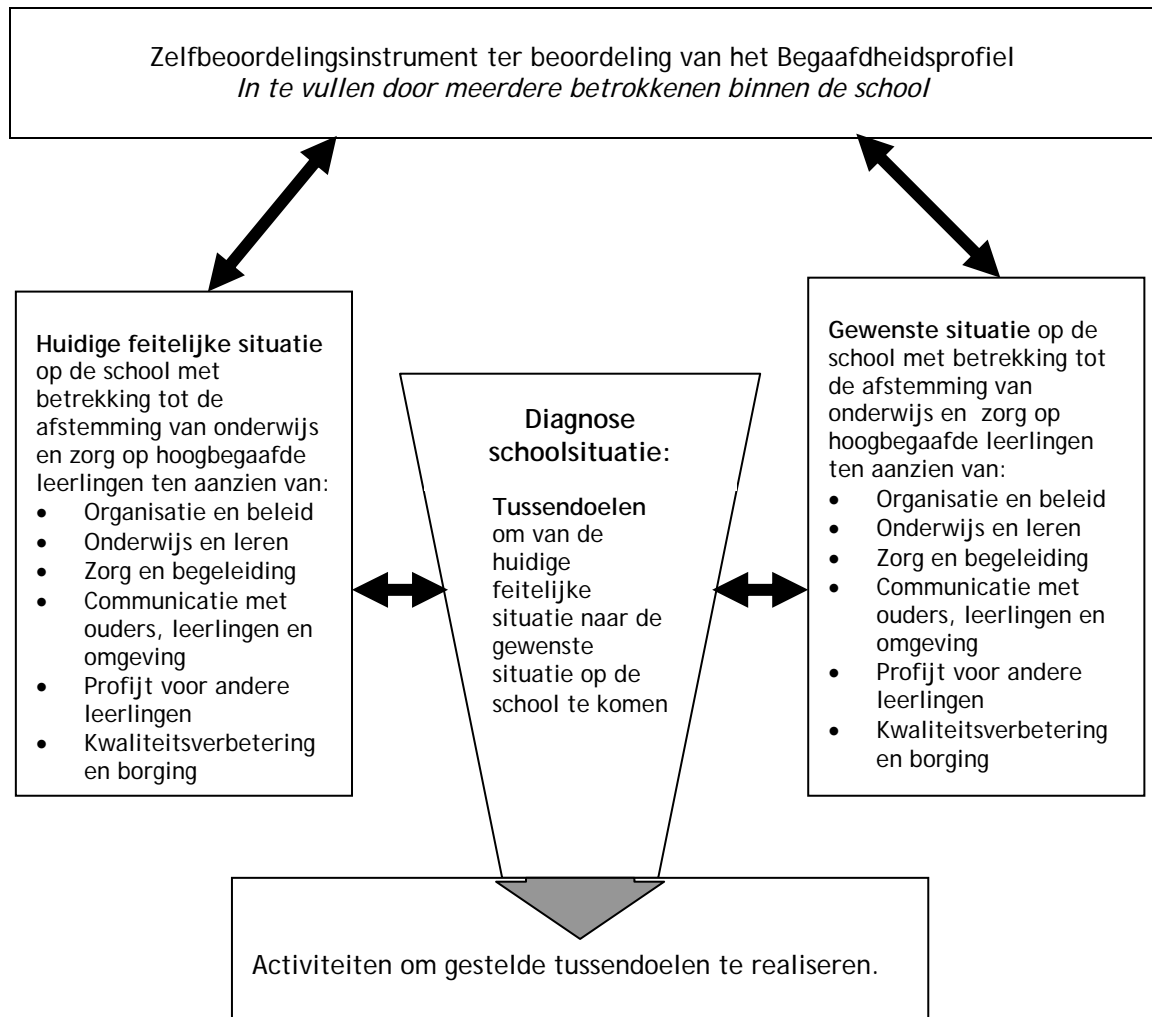
Werkwijze

Om een goed beeld te krijgen van de huidige stand van zaken op een school wordt aangeraden meerdere teamleden, zoals: schoolleiding, intern begeleider, zorgcoördinator, leerkracht uit onder-, midden- en bovenbouw de lijst individueel in te laten vullen en op de 4-puntsschaal aan te laten geven, bij de onderscheiden indicatoren, hoe hij/zij de feitelijke situatie op school beoordeelt.

Daarna vindt een gezamenlijk overleg plaats over de beoordeling van de huidige feitelijke situatie op de school. Hierin zullen steeds verschillen voorkomen mogelijk vanuit een andere wijze van interpreteren van de indicatoren. Het doel is tenslotte tot één lijst te komen waarover alle betrokkenen het eens zijn.

Deze gezamenlijk ingevulde lijst is uitgangspunt voor de vervolgstappen die de school wil en kan nemen. Allereerst is het belangrijk dat voor alle betrokkenen duidelijk is welke gewenste situatie de school voor ogen heeft en wat dat betekent vanuit de huidige situatie. Dan kunnen tussendoelen en ontwikkelpunten worden geformuleerd die worden vertaald in activiteiten en gepland in de tijd, waarbij wordt aangegeven wie waarvoor verantwoordelijk is. Bij het plannen van activiteiten wordt geadviseerd tussentijdse evaluaties uit te voeren. Ook wordt geadviseerd te prioriteren en zich telkens op slechts enkele aspecten te richten. Scholen die het Begaaafdheidsprofiel ambiëren kunnen in de fase dat de tussendoelen en ontwikkelpunten worden geformuleerd een diagnosegesprek met een CPS-consultant aanvragen. Samen met de school wordt een route uitgestippeld die leidt tot afspraken over een visitatie en beoordeling op het Begaaafdheidsprofiel.

Schematische weergave werkwijze

Plannen in de tijd

Activiteit	Wie betrokken?	jan	febr	mrt	apr	mei	juni	juli	aug	enz
1. Schrijven beleidsplan				Evaluatie			Evaluatie			
2. Scholing team										
3. enz.										

Zelfbeoordelingsinstrument Begaafdheidsprofiel Primair Onderwijs

Met een * aangegeven indicatoren zijn wenselijk doch niet voorwaardelijk voor het verkrijgen van het Begaafdheidsprofiel.

Thema 1: Organisatie en beleid

0.	helemaal niet aanwezig
1.	het is in voorbereiding
2.	het is in uitvoering, maar voor verbetering vatbaar
3.	er wordt aan voldaan

1. Er is een visie op onderwijs en leren van hoogbegaafde leerlingen.	(Zelf)-beoordeling			
	0	1	2	3
1. In <i>het schoolplan</i> is de visie van de school op onderwijs beschreven.	0	0	0	0
2. In <i>het schoolplan</i> is de visie van de school op onderwijs voor hoogbegaafde leerlingen beschreven.	0	0	0	0
3. In <i>het schoolplan</i> staat beschreven op welke wijze de school het <i>onderwijsaanbod</i> afstemt op de <i>pedagogische</i> (sociaal-emotionele) behoeften van hoogbegaafde leerlingen.	0	0	0	0
4. In <i>het schoolplan</i> staat beschreven op welke wijze de school het <i>onderwijsaanbod</i> afstemt op de <i>didactische</i> (cognitieve) behoeften van hoogbegaafde leerlingen.	0	0	0	0
5. In <i>het schoolplan</i> staat beschreven op welke wijze de school het <i>begeleidingsaanbod</i> afstemt op de <i>pedagogische</i> (sociaal-emotionele) behoeften van hoogbegaafde leerlingen.	0	0	0	0
6. In <i>het schoolplan</i> staat beschreven op welke wijze de school het <i>begeleidingsaanbod</i> afstemt op de <i>didactische</i> (cognitieve) behoeften van hoogbegaafde leerlingen.	0	0	0	0
7. Beschreven is welke keuze de school hierin heeft gemaakt, bijvoorbeeld het "draaideurmodel", compacten, verrijken en/of Plusklassen.	0	0	0	0
8. In <i>de schoolgids</i> is de <i>visie op onderwijs in het algemeen</i> beschreven	0	0	0	0
9. In <i>de schoolgids</i> is de <i>visie op onderwijs voor hoogbegaafde leerlingen</i> beschreven.	0	0	0	0
10. Het beleid toegespitst op hoogbegaafde leerlingen, maakt integraal onderdeel uit van het algemene schoolbeleid.	0	0	0	0
11. De theoretische uitgangspunten die de school hanteert als het gaat om <i>onderwijs</i> aan hoogbegaafde leerlingen, zijn voor het hele team helder.	0	0	0	0
12. De theoretische uitgangspunten die de school hanteert als het gaat om <i>zorg voor en begeleiding</i> van hoogbegaafde leerlingen, zijn voor het hele team helder.	0	0	0	0
Opmerkingen/ aanvullingen standaard 1.1:				
2. Er is een jaarplan/actieplan/plan van aanpak of protocol voor het leren van hoogbegaafde leerlingen	(Zelf)-beoordeling			
	0	1	2	3
1. Er is in <i>het jaarplan</i> duidelijk aangegeven welke activiteiten de school heeft gepland met betrekking tot hoogbegaafde leerlingen.	0	0	0	0
2. In <i>het jaarplan</i> is eveneens beschreven hoe deze geplande activiteiten gerealiseerd gaan worden.	0	0	0	0
3. Er is geld/ budget beschikbaar voor de uitvoering van de in het plan beschreven activiteiten.	0	0	0	0
4. De uitvoer en monitoring van de geplande activiteiten worden periodiek (bijv. 4x per jaar) geëvalueerd.	0	0	0	0
5. De resultaten van de geplande activiteiten worden periodiek (bijv. 4x per jaar) geëvalueerd.	0	0	0	0
6. Het bevoegd gezag (swv en bestuur) wordt aan de hand van het jaarverslag (minimaal) jaarlijks geïnformeerd.*	0	0	0	0
7. De ouders worden aan de hand van het jaarverslag (minimaal) jaarlijks	0	0	0	0

geïnformeerd.*				
8. Met het bevoegd gezag (swv en bestuur) wordt aan de hand van het jaarverslag (minimaal jaarlijks) de voortgang van de activiteiten besproken.*	0	0	0	0
9. Met de ouders wordt de aan de hand van het jaarverslag (minimaal jaarlijks) de voortgang van de activiteiten besproken.*	0	0	0	0
Opmerkingen en aanvullingen standaard 1.2:				
3. De school kent flexibele leerarrangementen.				
	(Zelf)-beoordeling			
	0	1	2	3
1. Er zijn verschillende aanvullingen op het curriculum mogelijk.	0	0	0	0
2. De school kan omgaan met verschillen tussen leerlingen.	0	0	0	0
3. De school heeft <i>de kennis</i> om voor groepen leerlingen eigen leerdoelen en trajecten op te stellen.	0	0	0	0
4. De school heeft <i>ervaring</i> om voor groepen leerlingen eigen leerdoelen en trajecten op te stellen.	0	0	0	0
5. De school heeft <i>de kennis</i> om voor individuele leerlingen eigen leerdoelen en trajecten op te stellen.	0	0	0	0
6. De school heeft <i>ervaring</i> in het opstellen van eigen leerdoelen en trajecten voor individuele leerlingen.	0	0	0	0
7. Het samenstellen van groepen leerlingen is geflexibiliseerd naar behoeften van leerlingen.	0	0	0	0
8. De aanvullingen op het curriculum zijn zodanig dat er sprake is van een doorgaande (leer)lijn van groep 1 t/m 8.	0	0	0	0
9. Er is ruimte om hoogbegaafde leerlingen met "ontwikkelingsgelijken" of "peers" te laten werken (bijv. apart lokaal).	0	0	0	0
10. Er is 'tijd' ingepland zodat hoogbegaafde leerlingen "ontwikkelingsgelijken" of "peers" kunnen ontmoeten en met elkaar kunnen werken.	0	0	0	0
11. Dit (punt 6, 7 en 8) is vastgelegd in het schoolplan/zorgplan.	0	0	0	0
Opmerkingen en aanvullingen standaard 1.3:				
4. Het leerkrachtenteam als geheel is bekend met en staat positief tegenover inspanningen gericht op het onderwijs aan hoogbegaafde leerlingen.				
	(Zelf)-beoordeling			
	0	1	2	3
1. Er is commitment bij het hele team om te investeren in <i>de afstemming van onderwijs</i> op (specifieke) behoeften van hoogbegaafde leerlingen.	0	0	0	0
2. Er is commitment bij het hele team om te investeren in <i>de afstemming van zorg</i> op (specifieke) behoeften van hoogbegaafde leerlingen.	0	0	0	0
3. Alle leerkrachten kennen de theoretische uitgangspunten van de school als het gaat om (hoog)begaafdheid.	0	0	0	0
4. Alle leerkrachten houden rekening met de verschillende leerstijlen van leerlingen.	0	0	0	0
5. Alle leerkrachten kunnen hoogbegaafde leerlingen herkennen/ signaleren.	0	0	0	0
6. Alle leerkrachten kunnen hoogbegaafde onderpresteerders herkennen/signaleren.	0	0	0	0
7. Alle leerkrachten kennen de mogelijkheden die de school biedt aan deze leerlingen.	0	0	0	0

Opmerkingen en aanvullingen standaard 1.4:				
5. Er zijn leerkrachten met specifieke taken voor hoogbegaafde leerlingen.				(Zelf)-beoordeling
				0 1 2 3
1.	Er is sprake van scholingsbeleid (intern of extern) van leerkrachten.	0	0	0
2.	Er is een ECHA opgeleide specialist hoogbegaafdheid (Specialist in gifted education-ECHA)*.	0	0	0
3.	De ib'er of andere functionaris binnen de school coördineert de in de school opgezette (leer)lijn voor hoogbegaafde leerlingen.	0	0	0
4.	Per bouw (onder-, midden-, bovenbouw) heeft een leerkracht scholing gevolgd in het geven van onderwijs en begeleiding aan hoogbegaafde leerlingen.	0	0	0
5.	Minimaal twee leerkrachten zijn inzetbaar als tutor (omschrijving in bijlage).	0	0	0
6.	Minimaal twee leerkrachten zijn inzetbaar als persoonlijk mentor (omschrijving in bijlage).	0	0	0
Opmerkingen en aanvullingen standaard 1.5:				
6. Er zijn samenwerkingsrelaties met instanties buiten de school.				(Zelf)-beoordeling
				0 1 2 3
1.	In het schoolplan is beschreven welke contacten de school onderhoudt met externe instanties zoals: vervolgopleidingen, instellingen.	0	0	0
2.	Leerlingen kunnen buiten de school deelnemen aan onderwijs op maat, bijv. op het voortgezet onderwijs, bovenschoolse plusklassen, toptoets(groep 8).	0	0	0
3.	Beschreven is welke leerjaren het betreft.	0	0	0
4.	Beschreven is welke vakinhouden het betreft.	0	0	0
5.	Beschreven is welke leerdoelen hierbij worden nagestreefd.	0	0	0
6.	Beschreven is op welke wijze leerlingen hiervoor in aanmerking komen.	0	0	0
7.	Beschreven is welke activiteiten dit voor leerlingen biedt.	0	0	0
8.	Beschreven is op welke wijze de deelname en resultaten worden geëvalueerd.	0	0	0
Opmerkingen en aanvullingen standaard 1.6:				

Thema 2: Onderwijs en leren

0. helemaal niet aanwezig
1. het is in voorbereiding
2. het is in uitvoering, maar voor verbetering vatbaar
3. er wordt aan voldaan

1. Er is een aangepast en uitgebalanceerd curriculum voor alle leerjaren en alle onderdelen van het onderwijsaanbod.	(Zelf)-beoordeling			
	0	1	2	3
1. Binnen elk leerjaar (elke groep) is ruimte om extra onderdelen aan het curriculum toe te voegen.	0	0	0	0
2. Binnen elk leerjaar (elke groep) is ruimte om onderdelen uit het curriculum te schrappen.	0	0	0	0
3. Binnen de vakken zijn mogelijkheden voor verdieping, verbreding en verrijking.	0	0	0	0
4. Binnen de vakken zijn mogelijkheden om onderdelen te schrappen of te compacten.	0	0	0	0
5. Hoogbegaafde leerlingen kunnen (indien wenselijk) werken met individuele leervragen met eigen doelen.	0	0	0	0
6. Hoogbegaafde leerlingen mogen hierin eigen keuzes maken over onderdelen van het onderwijsaanbod.	0	0	0	0
7. Hierbij kan over leerjaren heen aan inhoud worden gewerkt.	0	0	0	0
8. Hierbij wordt uitgegaan van en beoordeeld op realistische en haalbare doelen.	0	0	0	0
Opmerkingen en aanvullingen standaard 2.1:				
2. Er is sprake van een variatie in instructie, didactiek, werk- en groeperingsvormen.	(Zelf)-beoordeling			
	0	1	2	3
1. Alle leerkrachten stemmen hun instructie en didactiek af op de leer- en denkstrategieën van hoogbegaafde leerlingen.	0	0	0	0
2. Er wordt in iedere klas/groep een variatie aan werkvormen gehanteerd.	0	0	0	0
3. Er wordt een variatie in het groeperen van leerlingen (naar niveau, interesse, leerdoel enzovoort) gehanteerd.	0	0	0	0
4. In werk- en/ of groeperingsvormen houden leerkrachten rekening met verschillende leerstijlen en strategieën.	0	0	0	0
Opmerkingen en aanvullingen standaard 2.2:				
3. Er is een leerlingvolgsysteem waarmee leerontwikkelingen en gedragsontwikkelingen in kaart worden gebracht.	(Zelf)-beoordeling			
	0	1	2	3
1. De school heeft een (geautomatiseerd) leerlingvolgsysteem (LVS).	0	0	0	0
2. De school brengt ook de leerontwikkelingen van hoogbegaafde leerlingen in kaart.	0	0	0	0
3. De school hanteert een systematiek voor het in kaart brengen van gedragsontwikkelingen en vorderingen.	0	0	0	0
4. Het leerlingvolgsysteem wordt gebruikt om zowel onderpresteren als presteren boven het gemiddelde te registreren.	0	0	0	0
5. Leerlingen kunnen werken met een portfolio om eigen vorderingen zichtbaar te maken.*	0	0	0	0

6. De leerlinggegevens van het leerlingvolgsysteem zijn uitgangspunt bij het afstemmen van onderwijs op het (leer)ontwikkelingsniveau van de leerling.	0	0	0	0
7. De leerlinggegevens van het leerlingvolgsysteem zijn eveneens uitgangspunt voor het bepalen van de specifieke zorg en begeleiding van de leerling.	0	0	0	0
Opmerkingen en aanvullingen standaard 2.3:				
4. Er is sprake van een klimaat waarin waardering is voor het leveren van (intellectuele) prestaties.	(Zelf)-beoordeling			
	0	1	2	3
1. Er is bij het hele team bereidheid om talent de ruimte te geven.	0	0	0	0
2. Er is een sfeer waarin de school/ alle leerkrachten de leerlingen uitdagen hun talenten te ontplooiën.	0	0	0	0
3. De sfeer tussen alle leerlingen onderling is zodanig, dat het leveren van (intellectuele) prestaties op onderdelen volledig geaccepteerd wordt.	0	0	0	0
4. De sfeer tussen alle leerlingen onderling is zodanig, dat het versnellen op onderdelen volledig geaccepteerd wordt.	0	0	0	0
5. De sfeer tussen alle leerlingen onderling is zodanig, dat het verdiepen en verbreden op onderdelen volledig geaccepteerd wordt.	0	0	0	0
6. De resultaten van activiteiten gericht op verdieping of verbreding worden gewaardeerd en zichtbaar gemaakt (bijvoorbeeld in de beoordeling op rapport, portfolio en presentaties).	0	0	0	0
7. De school is zichtbaar aanwezig in bovenschoolse competities of andere evenementen waarin de prestaties van leerlingen gemeten worden aan die van anderen.*	0	0	0	0
Opmerkingen en aanvullingen standaard 2.4:				
5. Er zijn op school specifieke leermiddelen, voorzieningen/ aanpassingen en ICT.	(Zelf)-beoordeling			
	0	1	2	3
1. Er zijn materialen en leermiddelen voor alle leerjaren/groepen beschikbaar voor leren naast het reguliere curriculum.	0	0	0	0
2. Dit is zichtbaar in de school/klas.	0	0	0	0
3. Er zijn computers, software en internetmogelijkheden beschikbaar voor leren naast het reguliere curriculum.	0	0	0	0
4. Dit is zichtbaar in de school/klas.	0	0	0	0
5. Alle leerkrachten zetten extra leermiddelen, voorzieningen en ICT in ten behoeve van het onderwijzen van (hoogbegaafde) leerlingen.	0	0	0	0
6. Er zijn ruimtes (studienissen, stiltelokalen, leertuinen, mediatheek, enz.) beschikbaar voor leren naast het reguliere curriculum.	0	0	0	0
7. Er is programmatische ruimte (<i>projecturen, dagdelen, periode</i>) beschikbaar voor leren naast het reguliere curriculum.	0	0	0	0
8. Er is ruimte voor buitenschoolse activiteiten, externe gastdocenten enz.*	0	0	0	0
Opmerkingen en aanvullingen standaard 2.5:				

6. Om optimaal leren en continuïteit in de (leer)ontwikkeling voor hoogbegaafde leerlingen mogelijk te maken, participeert de school in samenwerkingsverbanden en regionale netwerken.	(Zelf)-beoordeling 0 1 2 3			
1. Met scholen primair onderwijs in het samenwerkingsverband (swv) zijn afspraken gemaakt over het realiseren van <i>een passend onderwijsaanbod</i> voor hoogbegaafde leerlingen die zijn ingeschreven op de gezamenlijke scholen.	0	0	0	0
2. Met scholen primair onderwijs in het swv zijn afspraken gemaakt over het realiseren van <i>een passende zorgstructuur</i> voor hoogbegaafde leerlingen die zijn ingeschreven op de gezamenlijke scholen.	0	0	0	0
3. In het regionaal gevormde netwerk 'passend onderwijs/ zorg' zijn met alle hierbij aangesloten scholen afspraken gemaakt over de opvang en begeleiding van hoogbegaafde leerlingen.*	0	0	0	0
4. In dit regionale netwerk zijn ook met scholen voortgezet onderwijs afspraken gemaakt over de opvang van 'uitgeleerde basisschoolleerlingen'.*	0	0	0	0
5. Met de omgeving van de school (o.a. bedrijfsleven) zijn in het swv waarvan de school deel uitmaakt contacten voor 'buitenschools leren'.*	0	0	0	0
Opmerkingen en aanvullingen standaard 2.6:				
7. Om continuïteit van de ontwikkeling van hoogbegaafde leerlingen mogelijk te maken zijn er afspraken met vervolgonderwijs.	(Zelf)-beoordeling 0 1 2 3			
1. Er is sprake van een doorgaande leerlijn met betrekking tot hoogbegaafdheid naar het voortgezet onderwijs.	0	0	0	0
2. In overdracht van primair- naar voortgezet onderwijs is sprake van een 'warme' naast een 'koude' overdracht.	0	0	0	0
3. Ten behoeve van de overgang van primair- naar voortgezet onderwijs wordt gebruik gemaakt van een specifiek onderwijskundig rapport voor leerlingen met een begaafdheidsprofiel.*	0	0	0	0
4. Met het voortgezet onderwijs is een relatienetwerk opgebouwd onder andere ten behoeve van het volgen van studieonderdelen.*	0	0	0	0
Opmerkingen en aanvullingen standaard 2.7:				

Thema 3: Zorg en begeleiding

0.	helemaal niet aanwezig
1.	het is in voorbereiding
2.	het is in uitvoering, maar voor verbetering vatbaar
3.	er wordt aan voldaan

1. De identificatie van leerlingen met betrekking tot hoogbegaafdheid en zorg is op orde.	(Zelf)-beoordeling			
	0	1	2	3
1. De procedure van aanmelding tot en met plaatsing van hoogbegaafde leerlingen is vastgesteld en binnen de school gecommuniceerd.	0	0	0	0
2. De school heeft duidelijke procedures voor het herkennen en signaleren van behoefte aan zorg/ begeleiding voor hoogbegaafde leerlingen.	0	0	0	0
3. Er zijn duidelijke procedures voor de afstemming op deze behoefte.	0	0	0	0
4. Er wordt gebruik gemaakt van een breed spectrum van gekwalificeerde testen ten behoeve van het identificeren, signaleren en diagnosticeren van hoogbegaafdheid bij leerlingen.	0	0	0	0
5. Ouders spelen een belangrijke rol bij het identificeren en signaleren van hoogbegaafdheid van hun kind(eren).	0	0	0	0
6. Informatie uit het LVS wordt gebruikt om opvallende (leer)ontwikkelingen van hoogbegaafde leerlingen te evalueren.	0	0	0	0
7. Informatie uit het LVS wordt eveneens gebruikt om opvallende (leer)ontwikkelingen te evalueren van leerlingen die buiten de groep vallen.*	0	0	0	0
8. Er vinden (minimaal 3 x per jaar) leerling-besprekingen plaats, die leiden tot afspraken over de begeleiding van leerlingen.	0	0	0	0
9. De school gebruikt ten behoeve van hoogbegaafde leerlingen een onderwijskundig rapport met op hoogbegaafde leerlingen toegesneden informatie.*	0	0	0	0
Opmerkingen en aanvullingen standaard 3.1:				
2. De zorgstructuur is (mede) gericht op zorg aan hoogbegaafde leerlingen.	(Zelf)-beoordeling			
	0	1	2	3
1. In het zorgplan is beschreven op welke wijze de zorg voor hoogbegaafde leerlingen wordt uitgevoerd.	0	0	0	0
2. De ib'er/bouwcoördinator/specialist hoogbegaafdheid, is verantwoordelijk voor de samenhang en afstemming van het geheel aan zorg.	0	0	0	0
3. De ib'er/bouwcoördinator/specialist hoogbegaafdheid, is verantwoordelijk voor de terugkoppeling van de geboden zorg naar ouders toe.	0	0	0	0
4. De school heeft <i>structurele</i> afspraken over het signaleren, diagnosticeren en begeleiden van hoogbegaafde leerlingen met een schoolbegeleider, schoolpsycholoog of orthopedagoog, die (ook) ervaren is in diagnostiek hoogbegaafde leerlingen.	0	0	0	0
5. Deze functionaris neemt deel aan intervisie of scholingsmomenten met betrekking tot hoogbegaafdheid.*	0	0	0	0
6. Het behoort tot de (zorg)cultuur van de school om te erkennen dat ook hoogbegaafde leerlingen zorg nodig (kunnen) hebben.	0	0	0	0
7. Er zijn relaties met instellingen of deskundigen buiten de school (3 ^e lijns zorg) waarop een beroep gedaan kan worden.	0	0	0	0
8. Hoogbegaafde leerlingen kunnen een beroep doen op specialistische begeleiding door een persoonlijk mentor (omschrijving in bijlage).	0	0	0	0
9. Hoogbegaafde leerlingen krijgen specialistische begeleiding ten behoeve van het "leren leren" (tutor).	0	0	0	0
10. Hoogbegaafde leerlingen krijgen specialistische begeleiding als er een vermoeden of sprake is van onderpresteren.	0	0	0	0
11. Hoogbegaafde leerlingen met een gedragsproblematiek krijgen gerichte begeleiding	0	0	0	0

<p>passend bij de problematiek.</p> <p>12. Voor hoogbegaafde leerlingen is specialistische begeleiding mogelijk ten behoeve van ontwikkelingsstoornissen/ sociaal-emotionele vragen.</p>	0	0	0	0
Opmerkingen en aanvullingen standaard 3.2:				
3. Er is sprake van een geïntegreerde aanpak.	(Zelf)-beoordeling			
	0	1	2	3
1. Alle leerkrachten zijn competent in het geven van specifieke begeleiding aan hoogbegaafde zorgleerlingen, in samenspraak met en met ondersteuning van de specialist hoogbegaafdheid.	0	0	0	0
2. Begeleiding vindt in de les plaats volgens gemaakte afspraken.	0	0	0	0
3. Alle leerkrachten zijn in staat uitvoering te geven aan opgestelde handelingsplannen.	0	0	0	0
4. Er vinden (les)observaties plaats met het doel leerkracht-leerling interacties te evalueren en zonodig hierop actie te ondernemen.*	0	0	0	0
5. Er is binnen de school een professionaliseringsbeleid ten behoeve van <i>het werken met handelingsplannen</i> .	0	0	0	0
6. Er is binnen de school een professionaliseringsbeleid ten behoeve van <i>het bieden van specifieke begeleiding aan hoogbegaafde (zorg)leerlingen</i> .	0	0	0	0
Opmerkingen en aanvullingen standaard 3.3:				

Thema 4: Communicatie met ouders, leerlingen en omgeving

0. helemaal niet aanwezig
1. het is in voorbereiding
2. het is in uitvoering, maar voor verbetering vatbaar
3. er wordt aan voldaan

1. Scholen in de omgeving zijn op de hoogte van de mogelijkheden van de school met betrekking tot hoogbegaafde leerlingen.	(Zelf-)beoordeling 0 1 2 3
1. Peuterspeelzalen en kindercentra weten van de expertise van de school en wat zij hiervan mogen verwachten.*	0 0 0 0
2. PO-scholen binnen het swv weten wanneer zij een beroep kunnen doen op de expertise vanuit de school.*	0 0 0 0
3. PO-scholen in de omgeving weten welke opvangmogelijkheden de school biedt (bijv. plusklassen en ambulante begeleiding).	0 0 0 0
4. Procedures voor tussentijdse aanmelding zijn helder.	0 0 0 0
5. Er zijn schooloverstijgende afspraken tussen PO- en VO scholen binnen het regionale netwerk waartoe de school behoort over de afstemming van onderwijs/ zorg op hoogbegaafde leerlingen.	0 0 0 0
Opmerkingen en aanvullingen standaard 4.1:	
2. Leerlingen zijn op de hoogte van de mogelijkheden van de school met betrekking tot hoogbegaafde leerlingen.	(Zelf-)beoordeling 0 1 2 3
1. Alle hoogbegaafde leerlingen weten welke planningsruimte zij kunnen benutten.	0 0 0 0
2. Alle hoogbegaafde leerlingen weten van welk inhoudelijk aanbod zij gebruik kunnen maken.	0 0 0 0
3. Alle hoogbegaafde leerlingen weten welke voorzieningen binnen en buiten de school zij kunnen benutten (zoals "peer"groepen, plusklas, mediatheek, ICT, toptoets, scholen voortgezet onderwijs).	0 0 0 0
Opmerkingen en aanvullingen standaard 4.2:	
3. Ouders zijn betrokken bij de leerlingen en de school.	(Zelf-)beoordeling 0 1 2 3
1. De wijze waarop ouders betrokken worden bij de school is beschreven in de schoolgids.	0 0 0 0
2. Ouders spelen een actieve rol bij de realisering van uitdagende (leer)activiteiten voor hoogbegaafde leerlingen in de school.*	0 0 0 0
3. Ouders spelen een actieve rol bij de realisering van uitdagende (leer)activiteiten in het swv waarvan de school deel uitmaakt.*	0 0 0 0
4. Ouders wordt om feedback gevraagd op de door de school uitgevoerde (leer)activiteiten ten behoeve van hoogbegaafde leerlingen.	0 0 0 0
5. Ouders geven feedback op ontwikkelingen en activiteiten met betrekking tot hoogbegaafdheid binnen de school.	0 0 0 0
6. Ouders weten wat zij met betrekking tot <i>het afstemmen van onderwijs</i> op de behoeften van hoogbegaafde leerlingen van de school mogen verwachten.	0 0 0 0
7. Ouders weten wat zij met betrekking tot <i>het afstemmen van zorg</i> op de behoeften van hoogbegaafde leerlingen van de school mogen verwachten.	0 0 0 0
8. Informatie van ouders over de kenmerken van hun hoogbegaafde kind speelt een belangrijke rol bij het afstemmen van het onderwijs.	0 0 0 0
9. Ouders spelen een actieve rol in de voorlichting naar andere ouders (bijvoorbeeld workshops, voorlichting, uitwisseling, ervaringen).*	0 0 0 0

Opmerkingen en aanvullingen standaard 4.3:

Thema 5: Profijt voor andere leerlingen

0.	helemaal niet aanwezig
1.	het is in voorbereiding
2.	het is in uitvoering, maar voor verbetering vatbaar
3.	er wordt aan voldaan

1. De school kent een flexibele planning voor alle leerlingen (van dag/week).	(Zelf-)beoordeling			
	0	1	2	3
1. Voor alle leerlingen is er sprake van een variatie in 'soorten' uren, zoals blokken en gewone uren, dagdelen, verplicht of facultatief, zelfstudie, enzovoort.*	0	0	0	0
2. Alle leerkrachten hebben mogelijkheden om voor alle leerlingen de dagplanning flexibel in te richten.	0	0	0	0
3. Alle leerkrachten hebben mogelijkheden om voor alle leerlingen de weekplanning flexibel in te richten.	0	0	0	0
4. Alle leerlingen kunnen gebruik maken van groepsoverstijgende activiteiten.	0	0	0	0
5. Alle leerlingen kunnen gebruik maken van contacten die de school heeft met vervolgonderwijs ten behoeve van projectonderwijs en studieonderdelen.*	0	0	0	0
6. Alle leerlingen kunnen gebruik maken van de contacten die de school heeft in het kader van 'buitenschools' leren.*	0	0	0	0
Opmerkingen en aanvullingen standaard 5.1:				
2. De school heeft voor alle leerlingen een uitgebreide zorgstructuur.	(Zelf-)beoordeling			
	0	1	2	3
1. Voor alle leerlingen functioneert een systeem van signalering van zorgbehoeften.	0	0	0	0
2. Er worden doelen en actiepunten geformuleerd en vastgelegd in een handelingsplan.	0	0	0	0
3. Bij de uitvoering van het handelingsplan zijn (indien van toepassing) meerdere leerkrachten betrokken.	0	0	0	0
Opmerkingen en aanvullingen standaard 5.2:				
3. De school biedt voor alle leerlingen een ruime variatie aan toegepaste werk- en groeperingsvormen.	(Zelf-)beoordeling			
	0	1	2	3
1. Alle leerkrachten zijn in staat om met verschillen tussen leerlingen om te gaan door verschillende instructie, werk- en groeperingsvormen toe te passen.	0	0	0	0
2. Alle leerlingen hebben de mogelijkheid om een oplossings- en werkvorm te kiezen die het beste past bij hun eigen leerstijl en -strategie.	0	0	0	0
Opmerkingen en aanvullingen standaard 5.3:				

Thema 6: Kwaliteitsverbetering en borging

0. helemaal niet aanwezig
1. het is in voorbereiding
2. het is in uitvoering, maar voor verbetering vatbaar
3. er wordt aan voldaan

1. Er is een klimaat en sfeer van verbeteren en vieren van successen.	(Zelf-)beoordeling			
	0	1	2	3
1. Voornemens ter verbetering/ versterking van het begaafdheidsprofiel van de school worden zodanig in het school-/jaarplan geformuleerd dat vastgesteld kan worden of ze behaald zijn.	0	0	0	0
2. Behaalde doelen worden binnen het team zichtbaar gemaakt.	0	0	0	0
3. Niet bereikte doelen worden met het hele team besproken.	0	0	0	0
4. Wanneer doelen niet gerealiseerd worden, vindt analyse van het proces plaats.	0	0	0	0
5. Wanneer doelen niet gerealiseerd worden en uit de analyse duidelijk is geworden waaraan dit ligt, dan wordt een verbeterplan opgesteld.	0	0	0	0
Opmerkingen en aanvullingen standaard 6.1:				

Van scholen voor primair onderwijs die gekwalificeerd zijn als Begaafdheidsprofiel school PO wordt na certificering eveneens verwacht dat zij aan de volgende standaarden en indicatoren gaan voldoen.

2. De school draagt bij aan de kwaliteit van het netwerk van begaafdheidsprofiel scholen PO.	(Zelf-)beoordeling			
	0	1	2	3
1. De school is aanwezig bij bijeenkomsten van het netwerk van begaafdheidsprofiel scholen PO.	0	0	0	0
2. De school is aanwezig bij bijeenkomsten van het landelijk scholennetwerk hoogbegaafdheid voor scholen PO.	0	0	0	0
3. De school is 'zichtbaar betrokken' bij discussies over inhoud of organisatie van het netwerk.	0	0	0	0
4. De school is betrokken bij de uitvoering van (collegiale) visitaties.	0	0	0	0
Opmerkingen en aanvullingen standaard 6.2:				
3. Het netwerk van begaafdheidsprofiel scholen PO draagt bij aan de kwaliteitsverbetering en borging van het begaafdheidsprofiel in scholen.	(Zelf-)beoordeling			
	0	1	2	3
1. De school geeft vanuit deelname aan netwerken impulsen tot kwaliteitsverbetering van het onderwijs aan hoogbegaafde leerlingen.	0	0	0	0
2. De school draagt vanuit deelname aan netwerken bij aan het handhaven of borgen van kwaliteit.	0	0	0	0
3. De school speelt vanuit deelname aan netwerken een actieve rol in de verspreiding van kennis over hoogbegaafdheid naar de samenleving, media en politiek.	0	0	0	0
Opmerkingen en aanvullingen standaard 6.3:				

Samenvoeging beoordeling huidige *feitelijke* situatie van de school met betrekking tot de afstemming van onderwijs en zorg op hoogbegaafde leerlingen.

Huidige <i>feitelijke</i> situatie	Gewenste situatie/Ontwikkelpunten
Organisatie en beleid	Organisatie en beleid
Onderwijs en leren	Onderwijs en leren
Zorg en begeleiding	Zorg en begeleiding
Communicatie met ouders, leerlingen en omgeving	Communicatie met ouders, leerlingen en omgeving
Profijt voor andere leerlingen	Profijt voor andere leerlingen
Kwaliteitsverbetering en borging	Kwaliteitsverbetering en borging

Tussendoelen en activiteiten om de gewenste situatie te bereiken

Tussendoelen	Activiteiten
Organisatie en beleid	Organisatie en beleid
Onderwijs en leren	Onderwijs en leren
Zorg en begeleiding	Zorg en begeleiding
Communicatie met ouders, leerlingen en omgeving	Communicatie met ouders, leerlingen en omgeving
Profijt voor andere leerlingen	Profijt voor andere leerlingen
Kwaliteitsverbetering en borging	Kwaliteitsverbetering en borging

Plan van aanpak per schooljaar

Periode	Activiteit	Betrokkenen en verantwoordelijk	Resultaat

Bijlage:

Begeleiding van hoogbegaafde leerlingen

Persoonlijk mentor: een leerkracht/ docent/ begeleider in de school die de leerling ondersteuning kan bieden in het leren omgaan met zijn/ haar hoogbegaafdheid. Belangrijk is dat de leerling deze persoon onvoorwaardelijk kan vertrouwen en zo mogelijk zelf kan kiezen. Belangrijk is eveneens dat deze persoon de leerling zo lang als de leerling dat prettig en nodig vindt gedurende meerdere (school)jaren kan blijven coachen.

Tutor: een leerkracht/ docent/ begeleider in de school die de leerling ondersteuning kan bieden bij het *leren leren*, het zicht krijgen en bewust worden van leerstrategieën en de wijze waarop de leerling opdrachten aanpakt. Een tutor moet goed op de hoogte zijn van de wijze waarop hoogbegaafde leerlingen leren en geneigd zijn op leeropdrachten en leersituaties te reageren.